

Wyjście naprzeciw potrzebie informacji oraz tworzeniu możliwości wywierania

Zadania Komisji Ochrony Pracy i Normalizacji (KAN) nie ograniczają się do zagadnień normalizacyjnych związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy – w stale powiększającym się zakresie działalności KAN leży również informowanie wszystkich zainteresowanych normalizacją o aktualnych problemach, które są z nią związane.

Jednym z głównych celów tej działalności jest umożliwienie użytkownikom wyrobów w dużych firmach czy małych i średnich przedsiębiorstwach, którzy nie są blisko związani z działalnością normalizacyjną, wykorzystania norm do własnych celów. Przy pomocy KAN mogą oni wprowadzić zagadnienia z obszaru bezpieczeństwa i higieny pracy do działalności normalizacyjnej: nowe projekty mogą zostać zainicjowane, a na trwające projekty normalizacyjne, a co za tym idzie na formę norm, które są ich wynikami, można wywrzeć wpływ.

Do zadań KAN nadal należy zajmowanie się poszczególnymi problemami ww. grup użytkowników i reprezentowanie ich interesów w procesie normalizacyjnym.

Norbert Breutmann

Przewodniczący KAN

Federalne Zrzeszenie Niemieckich Organizacji Pracodawców

W NUMERZE

WSPARCIE PRAKTYCZNE W OBSZARZE BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY ORAZ NORMALIZACJI

- 2 NoRA: bezpłatne wyszukiwanie norm, teraz z dodatkowymi funkcjami
- 3 Moduł do szkolenia projektantów w zakresie ergonomii
- 4 Kiedy wiadomo, że norma może być podstawą domniemania zgodności?

TEMATY WYDANIA

- 5 Uwaga gorące powierzchnie! Nowy przewodnik do oceny zagrożeń poparzeniem podczas użytkowania wyrobów elektrycznych
- 6 Certyfikacja – Badania i normalizacja – Krakowskie Memorandum
- 7 Konsultanci CEN/CENELEC do spraw hałasu: zadania i osiągnięcia

W SKRÓCIE

Konferencja na temat nowej dyrektywy maszynowej
Nowelizacja norm
Zintegrowane systemy produkcyjne

9 IMPREZY

Wsparcie praktyczne w obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy oraz normalizacji

Pracodawcy, eksperci z dziedziny bezpieczeństwa i higieny pracy oraz instytucje szkoleniowe potrzebują wiarygodnych informacji na temat bezpieczeństwa i higieny pracy oraz normalizacji. W tym wydaniu KANBrief przedstawiamy kilka przydatnych źródeł informacji: narzędzie do wyszukiwania norm - NoRA oraz jej nowe funkcje, strony internetowe, na których można znaleźć najważniejsze informacje dotyczące zharmonizowanych norm europejskich, a także nowy moduł do szkolenia projektantów w zakresie ergonomii.

NoRA: bezpłatne wyszukiwanie norm, teraz z dodatkowymi funkcjami

Narzędzie do wyszukiwania norm NoRA zostało rozbudowane – dodano do niego nowe funkcje. Użytkownicy mogą nie tylko wyszukiwać bezpłatnie norm dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, ale również wyszukiwać normy generyczne. Ponadto można sprawdzić, na podstawie której z europejskich dyrektyw opracowano daną normę oraz jakie inne normy są w niej cytowane.

Internetowa, bezpłatna wyszukiwarka NoRA, została stworzona w celu umożliwienia zwłaszcza małym i średnim przedsiębiorstwom wyszukiwanie norm związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy. Na stronie www.nora.kan.de/en można znaleźć różne opcje wyszukiwania, za pomocą których treści związane z bezpieczeństwem i higieną pracy są identyfikowane w normach. Baza danych zawiera informacje o ponad 5 000 norm i jest co miesiąc aktualizowana. Oprócz zwykłego systemu wyszukiwania, system pozwala na wybranie szukanych wyrazów z listy w kilku polach. Bezpłatnie można przejrzeć streszczenie, a także coraz częściej również spis treści danej normy. Jednym kliknięciem można również przeglądać listę projektów norm dotyczących BHP, które znajdują się obecnie na etapie ankiety powszechnej. ErgoNoRA to dodatkowe narzędzie, za pomocą którego można wyszukiwać normy z dziedziny ergonomii.

QNoRA – pomoc w wyszukiwaniu norm generycznych

Do wyszukiwarki NoRA dodano nową funkcję, za pomocą której użytkownicy mogą wybiórczo wyszukiwać normy generyczne związane z bezpieczeństwem i higieną pracy. Funkcja ta, QNoRA, dostępna jest na stronie głównej wyszukiwarki. Może być ona używana do wyszukiwania wszystkich norm generycznych, które znajdują się w bazie danych za pomocą takich samych zapytań jakie używane są w NoRA. Ponadto standardowe zapytania NoRA mogą być używane do ograniczonego wyszukiwania danego zbioru norm: specjalne ikony nad oknem dialogowym aktywują wyszukiwanie w całej bazie danych NoRA, lub jedynie wśród norm generycznych lub z dziedziny ergonomii.

Zarówno osoby opracowujące normy jak i projektanci muszą być w stanie zidentyfikować normy generyczne w swoim obszarze działalności. Normy generyczne dotyczą treści związanych z kilkoma obszarami normalizacji. Używając porównania matematycznego: ich treść normy znajduje się przed nawiasem. Normy typu A i typu B w obszarze bezpieczeństwa maszyn to przykłady norm generycznych. Normy dotyczące wyrobów same w sobie nie zawierają przepisów, które regulują te kwestie – w normach tych znajdziemy odwołanie do norm generycznych. Raport KAN nr 38¹ opisuje ten hierarchiczny system na przykładzie bezpieczeństwa maszyn i poka-

zuje korzystny wpływ, jaki normy generyczne wywierają na porządek i spójność całego zespołu norm. W przypadku, gdy nie istnieją normy generyczne lub nie są one przestrzegane, zdarza się, że powstaje kilka norm wyrobów, które zawierają różne wymagania dotyczące tych samych kwestii, a nie to jest istotą normalizacji. Wiedza ekspercka, którą odnajdujemy w normach generycznych jest bardzo pomocna i przydatna zarówno podczas opracowywania norm wyrobów, jak i projektowania wyrobów, dla których nie ma jeszcze norm.

Więcej szczegółowych informacji o normach

Oprócz dodania opcji wyszukiwania norm generycznych, rozszerzono również zakres dostępnych informacji. Dodano pola: „odnośniki” (Cross references) oraz „ustawodawstwo” (Legislation), zarówno w szczegółowych informacjach o poszczególnych opcjach jak i w oknie dialogowym wyszukiwania.

Kiedy w polu **odnośniki** wpisujemy numer normy, pokażą się dokumenty, w których znajdują się odniesienia do tej normy. W szczegółowym widoku listy wyników znajdziemy również inne normy cytowane w zidentyfikowanych dokumentach, zawierające wymagania, które trzeba spełnić.

Ustawodawstwo to nowe pole w bazie danych NoRA. W polu tym znajdziemy dyrektywę europejską, z którą zharmonizowana jest dana norma i/lub na podstawie której normę opracowano. Wymienione są również odniesienia do niemieckich przepisów krajowych, takich jak ustawa o bezpieczeństwie urządzeń i wyrobów (GPSG).

Dr. Michael Thierbach
thierbach@kan.de

Dr. Anja Vomberg
vomberg@kan.de

¹ Raport KAN nr 38 można zamówić bezpłatnie w sekretariacie KAN lub pobrać ze strony www.kan.de

Moduł do szkolenia projektantów w zakresie ergonomii

Wymagania dotyczące ergonomii wyrobów ustalone w odpowiednich przepisach nadal nie są odpowiednio realizowane w praktyce w fazie projektowania. Jednym z powodów jest to, że nie poświęca się wystarczająco dużo uwagi antropotechnice w ogóle, a ergonomii w szczególności podczas kształcenia projektantów. Brak ten został właśnie uzupełniony dzięki modułowi do szkolenia projektantów w zakresie ergonomii, który został opracowany w ramach jednego z projektów KAN.

Struktura modułów ergonomicznych

Obecnie podczas szkolenia inżynierowie mają niewiele okazji, żeby zapoznać się z podstawami antropotechniki i ergonomii. Tematyka ta jest elementem szkoleń tylko w instytucjach, w których są wydziały ergonomii. Celem projektu KAN było umożliwienie włączenia wiedzy z obszaru bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ergonomii do programu szkolenia projektantów, aby w ten sposób zapewnić dostosowanie wyrobów, urządzeń i miejsc pracy do standardów ergonomii i bezpieczeństwa. Uznano, że w tym celu konieczne jest opracowanie specjalnego modułu szkolenia w dziedzinie ergonomii. Zadaniem tych modułów jest umożliwienie wykładowcom, również tym, którzy nie specjalizują się w dziedzinie ergonomii, przekazania podstawowej wiedzy z zakresu ergonomii i związanej z nią normalizacji.

Na początku projektu przeprowadzono konsultacje z wykładowcami z dziedziny projektowania, aby określić w jakim zakresie zagadnienia ergonomii są włączone do programu nauczania i jakie są ich oczekiwania w tym temacie. Wynikiem konsultacji było określenie pewnych podstawowych punktów odniesienia dla projektu:

- Ergonomia jest ważnym zagadnieniem, ale obecnie nie występuje w programach nauczania, ponieważ nie ma wystarczająco dużo czasu na nauczanie teorii projektowania.
- Wraz z wprowadzeniem w Niemczech modułowego kształcenia na poziomie licencjatu / inżyniera, wykładowcy mogą sami decydować, czy włączyć do programu przedmioty ogólne, takie jak ergonomia.
- Jest duże zainteresowanie dodatkowymi materiałami, takimi jak na przykład opracowane wykłady, trwające od 5 do 30 minut. Interesujące mogłyby być również moduły do samodzielnej nauki, w których znajdowałyby się ćwiczenia na poziomie zaawansowanym.

Ergonomia w pięciu modułach

Na podstawie zidentyfikowanych wymagań opracowano pięć modułów z podstawową wiedzą z zakresu ergonomii oraz z przykładami dobrych praktyk. W sumie materiał ten można wykorzystać podczas pięciu dziewięćdziesięciu minutowych wykładów. Każdy moduł podzielony jest na podrozdziały, które mogą być wykorzystywane niezależnie.

Moduł 1 to wprowadzenie i przykład praktyczny, który opisuje podstawowe problemy związane z ergonomicznym projektowaniem urządzeń oraz wpływ na proces pracy. Przykład praktyczny powtarzany jest we wszystkich modułach. Moduły od 2 do 4 przedstawiają wiedzę specjalistyczną z dziedziny antropometrii i biomechaniki, wpływu czynników środowiskowych w miejscu pracy (hałas, drgania, oświetlenie/kolor, klimat) oraz relacji człowiek-maszyna (sterowniki i wyświetlacze). W module 5 znajdują się przykłady zastosowań dla projektowania wyrobów i miejsc pracy, ze szczególnym uwzględnieniem grupy docelowej.

Koncepcję szkolenia wspierają przykłady wizualne (filmu video, zdjęcia i tekst). Wykładowcy otrzymują również testy z rozwiązaniami i ćwiczenia. Moduły opracowane są w formie prezentacji Powerpoint, wraz z notatkami dla wykładowcy i opisami.

Moduły zostały pozytywnie ocenione we wstępnych testach. Dalszą ocenę zaplanowano na koniec semestru letniego 2008 r., kiedy to materiały szkoleniowe będą w szerszym użyciu.

Wdrożenie

Materiały do nauczania zostaną udostępnione bezpłatnie w internecie nie później niż w połowie 2008 roku. Ponadto moduły zostaną opublikowane w formie raportu KAN, razem z pozostałymi wynikami projektu¹.

Jednocześnie trwają prace nad koncepcją efektywnego włączenia modułów do programu nauczania. Jedną z opcji jest rozesłanie broszury informacyjnej wraz z płytą CD do odpowiednich wydziałów szkół wyższych. Skutecznym sposobem upowszechniania mogłoby również być opracowanie modułów do użytku w systemie e-learning. Z tego sposobu mogliby korzystać nie tylko studenci, lecz również inni zainteresowani (tacy jak eksperci w dziedzinie normalizacji i zawodowi projektanci).

Dr. Anja Vomberg
vomberg@kan.de

¹ Przewidziana data publikacji (wersji w języku niemieckim): połowa 2008 roku. Czytelnicy zainteresowani otrzymywaniem najświeższym informacją na temat nowych publikacji mogą zarejestrować się wysyłając email na adres info@kan.de, aby otrzymywać KANMAIL - bezpłatny biuletyn informacyjny.

Kiedy wiadomo, że norma może być podstawą domniemania zgodności?

Zakłada się, że wyroby, które spełniają wymagania zharmonizowanych norm europejskich spełniają również wymagania zawarte w dyrektywach właściwych dla tych norm. Takie „domniemanie zgodności” zwalnia dystrybutora wyrobu z obowiązku wykazania jego zgodności z dyrektywą. Wszystkie zaangażowane strony są zobligowane do systematycznego upewniania się, że norma, na którą się powołują, faktycznie może być podstawą domniemania zgodności.

Aby zastosowanie normy mogło być podstawą domniemania zgodności, jej tytuł musi zostać opublikowany w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Dotyczy to oczywiście podstawowych wymagań dyrektyw, które są obecnie objęte zakresem norm. Ponadto oprócz **analizy zakresu norm oraz Załącznika ZA**¹, który jest wymagany, należy regularnie sprawdzać w Dzienniku Urzędowym, czy norma nie została zastąpiona, czy nie ograniczono domniemania zgodności lub czy norma nie została całkowicie wycofana. W dobie nowoczesnych technik komunikacyjnych jest to zdecydowanie łatwiejsze, niż w przeszłości.

www.newapproach.eu

Strona internetowa, która może służyć za praktyczny przewodnik wszystkim, którzy są zainteresowani normami zharmonizowanymi. Na stronie tej znajdują się linki do informacji Komisji Europejskiej dotyczących wszystkich dyrektyw Nowego Podejścia oraz przeglądu związanej z nią działalności normalizacyjnej. Możliwe jest również wyszukiwanie za pomocą słów kluczowych. Dalsze linki umożliwią przeglądanie tekstu dyrektyw, a w szczególności ostatnich publikacji tytułów norm w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, który dostępny jest we wszystkich oficjalnych językach UE.

Jeśli nie można odnaleźć normy w Dzienniku Urzędowym, powodem tego może być wycofanie jej jako podstawy do domniemania zgodności, zwłaszcza jeśli norma jest stara. I na odwrót – jeśli norma została niedawno opublikowana, Komisja Europejska mogła jeszcze nie opublikować jej tytułu, nawet jeśli nie ma przeszkody w treści normy. W tym przypadku, norma nie może stanowić jeszcze podstawy do domniemania zgodności, jednak tak jak inne specyfikacje techniczne może być stosowana po uważnym porównaniu z wymaganiami zawartymi w dyrektywie.

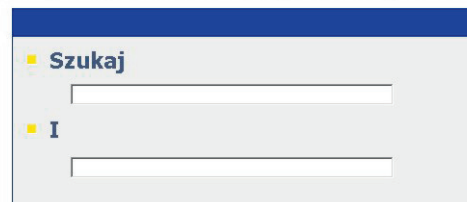
EUR-Lex: wyszukiwanie norm zharmonizowanych

Alternatywą, dodatkowo wielojęzyczną, jest EUR-Lex, wyszukiwarka Dziennika Urzędowego UE. EUR-Lex dostępny jest we wszystkich językach urzędowych Unii Europejskiej² i umożliwia łatwe odszukanie nowych i starych opublikowanych list norm zharmonizowanych. Jest to szczególnie użyteczne w przypadku sporów prawnych dotyczących wyrobów wprowadzonych na rynek

jakiś czas temu. Funkcja wyszukiwania może być użyta do zidentyfikowania norm, na podstawie których przyznano domniemanie zgodności w konkretnym czasie. Zazwyczaj wyszukiwanie proste za pomocą słów jest wystarczające do tego celu³.

Wyszukiwanie za pomocą słów

Tylko dwa z trzech pól w wyszukiwaniu prostym muszą być wypełnione:

1. „Szukaj”: „Komunikat Komisji w ramach wdrażania dyrektywy” (lista zharmonizowanych norm jest zazwyczaj publikowana pod takim tytułem).
2. „I”: numer dyrektywy (np. 98/37/WE).

Wyniki wyszukiwania wyświetlane są jako lista publikacji dostępnych w formie elektronicznej. Najnowsze publikacje wymienione są jako pierwsze. Jeśli chcemy, wyniki można zawęzić przy kolejnym kroku, na przykład według daty lub konkretnego okresu (opcja „Przeszukaj”). Zalecane jest używanie wersji PDF, gdyż w wersji HTML traci się formę tabelaryczną. W niektórych przypadkach starsze wydania dostępne są wyłącznie w formacie TIF i przechowywane są w archiwum zewnętrznym. Aby otrzymać bezpłatny link, za pomocą którego można pobrać plik wystarczy podać swój adres email.

Corrado Mattiuzzo
mattiuzzo@kan.de

¹ W CEN Załącznik ZA opisuje związek między wymaganiami zawartymi w normach i dyrektywach, w CENELEC występują one pod nazwą Załącznik ZZ

² <http://eur-lex.europa.eu/en/index.htm>

³ http://eur-lex.europa.eu/RECH_mot.do

Uwaga gorące powierzchnie! Nowy przewodnik do oceny zagrożeń poparzeniem podczas użytkowania wyrobów elektrycznych

Urządzenia elektryczne często rozgrzewają się podczas użytkowania. Niektóre części wyrobów, takie jak płyty grzewcze czy stopy żelazek elektrycznych muszą rozgrzać się do wysokiej temperatury, aby urządzenie spełniało swoją funkcję. Inne części rozgrzewają się nie intencyjnie na skutek przewodnictwa cieplnego, stanowiąc tym samym zagrożenie poparzeniem dla użytkowników, jeśli zostaną przypadkowo dotknięte. Nowy przewodnik CENELEC zawiera informacje, w jaki sposób można ocenić to ryzyko.

Załącznik nr 1 do dyrektywy niskonapięciowej (dyrektywa 2006/95/WE) wymaga, aby zostały podjęte środki natury technicznej w stosunku do urządzeń elektrycznych w celu zapobiegania powstawaniu wysokich temperatur, które mogą stanowić zagrożenie. Obecnie jednak bardzo niewiele norm dotyczących urządzeń elektrycznych stanowi wsparcie dla tych wymagań. Jednocześnie, wcześniej nie istniała żadna odpowiednia norma generyczna dotycząca ryzyka poparzeniem gorącymi powierzchniami poprzez przypadkowe dotknięcie. Ma to następujące konsekwencje:

- Rozwiązania w normach dotyczących wyrobów, które mają chronić przed oparzeniami, są często sprzeczne, o ile w ogóle istnieją.
- Instytucje nadzoru rynku, które chcą wycofać wyroby z gorącymi powierzchniami z rynku mają trudności z opracowaniem prawnego uzasadnienia.
- Grupom zainteresowanym poprawą bezpieczeństwa często brakuje uzasadnionej podstawy naukowej, przy pomocy której mogłyby efektywnie wywierać wpływ na działalność normalizacyjną związaną z wyrobami z zakresu dyrektywy niskonapięciowej.

Zlecenie normalizacyjne dla CENELEC

W trakcie inspekcji przeprowadzonych przez duńskie i niemieckie instytucje nadzoru rynku ustalono, że wiele urządzeń elektrycznych obecnych na rynku stanowi zagrożenie dla użytkowników poprzez ryzyko poparzenia. Przedstawiono więc istniejące zagrożenia bezpieczeństwa użytkowników odpowiednim komitetom normalizacyjnym i Komisji Europejskiej. Po serii dyskusji i negocjacji Komisja Europejska w 2004 roku zleciła CENELEC opracowanie odpowiedniego dokumentu generycznego.

W dopowiedzi, grupa robocza CENELEC, w której reprezentowana była również Komisja Ochrony Pracy i Normalizacji (KAN) opracowała **Przewodnik nr 29 „Temperatury gorących powierzchni, których można dotknąć”**. Przewodnik przeznaczony jest dla komitetów technicznych odpowiedzialnych za opracowanie odpowiednich norm dotyczących wyrobów, a także dla producentów urządzeń, które nie są ujęte w szczegółowych normach.

Przewodnik ułatwia ocenę ryzyka

Przewodnik zawiera instrukcje do oceny ryzyka poparzenia niefunkcjonalnymi częściami wyrobów elektrycznych, które mogą zostać przez przypadek dotknięte. Ustala również maksymalne temperatury powierzchni, poniżej których użytkownicy wyrobu nie są zagrożeni poparzeniem.

Struktura przewodnika odpowiada strukturze normy. Zawiera definicję zakresu stosowania, odniesienia normatywne i rozdział poświęcony definicjom. Główna część przewodnika:

- Prowadzi użytkownika krok po kroku przez **ocenę ryzyka**. Na tym etapie uwzględnione są materiały, z których wykonana jest powierzchnia i jej struktura.
- Zawiera instrukcje do poprawnego oszacowania maksymalnego **czasu kontaktu** z gorącą powierzchnią dla różnych użytkowników, który należy uwzględniać w ocenie ryzyka.
- Zawiera porównania temperatur powierzchni wyrobów z naukowo określonymi progami oparzenia. Te dane ergonomiczne zaczerpnięto w niezmiennionej formie z normy PN-EN ISO 13732-1:2006¹.

Aby ułatwić użytkownikom stosowanie przewodnika, CENELEC przeprowadza obecnie ocenę wybranych urządzeń elektrycznych.

Wyzwanie dla komitetów normalizacyjnych

Wraz z opublikowaniem przewodnika, dane ergonomiczne dotyczące progów oparzenia zostaną włączone do normy CENELEC. W przeszłości dane te były stosowane wyłącznie w przypadku pola nieelektrycznego. Przewodnik ten jest efektywnym instrumentem do wdrożenia wymagań dyrektywy niskonapięciowej. Teraz, kiedy przewodnik ten jest już dostępny, komitetom normalizacyjnym pozostaje przeprowadzenie oceny ryzyka opisanej w przewodniku dla poszczególnych wyrobów i przeprowadzenie nowelizacji istniejących norm z uwzględnieniem danych ergonomicznych.

*Dr. Michael Thierbach
thierbach@kan.de*

¹ PN-EN ISO 13732-1:2006: Ergonomia środowiska termicznego - Metody oceny reakcji człowieka na dotknięcie powierzchni - Część 1: Powierzchnie gorące.

Certyfikacja • Badania i normalizacja • Krakowskie Memorandum

Nowe fora sieci EUROSHNET

W marcu 2008 roku EUROSHNET – europejska sieć ekspertów z dziedziny bezpieczeństwa i higieny pracy zaprezentuje trzy nowe fora. W części ogólnodostępnej użytkownicy będą mogli dyskutować na temat skutecznych działań związanych z badaniami/certyfikacją oraz roli naukowo potwierdzonej wiedzy w normalizacji. W części dla zarejestrowanych użytkowników otwarto forum, w ramach którego opracowywane jest Krakowskie Memorandum. Forum to jest przygotowaniem do organizowanej przez EUROSHNET konferencji „Bezpieczniejsze wyroby dla konkurencyjnych miejsc pracy”.

Forum: „Poprawa bezpieczeństwa wyrobów poprzez badania i certyfikację”

Badania i certyfikacja wyrobów jest znaczącym wkładem w bezpieczeństwo i higienę pracy. Mimo że w kontekście dyrektyw UE działalność ta może być prowadzona tylko przez jednostki notyfikowane specjalnie dla tego celu, praktyka wykazała braki z tym systemie. Główny problemem jest to że różne jednostki notyfikowane mogą wyciągać różne wnioski podczas wykonywania badań i certyfikowania tego samego wyrobu. Jeśli spowodowane jest to różnicami w ocenie, grupy koordynujące działania jednostek notyfikowanych powinny opracować zalecenia do użytkownika. Wówczas jednak zalecenia te powinny stać się obowiązujące dla wszystkich jednostek.

Jednakże niektórym jednostkom notyfikowanym brakuje kompetencji w prowadzeniu badań i certyfikacji na wysokim poziomie. Problem ten mógłby zostać rozwiązany, gdyby instytucje państwowe podczas przyznawania akredytacji, tj. kluczowego elementu w ocenie kompetencji jednostek notyfikowanych, odwoływały się wyłącznie do norm zharmonizowanych. W przypadku gdy jednostki notyfikowane nie wykazują równomiernego poziomu jakości, konkurencja na rynku w zakresie świadczenia usług obejmujących badania i certyfikację zostaje zniekształcona.

Nowe forum dyskusyjne na temat badań i certyfikacji jest okazją do dyskusji na temat różnych podejść do rozwiązania tego problemu poprzez zadawanie pytań o doświadczenia związane z badaniami i certyfikacją. Ekspertcy mogą również wyrazić swoją opinię na temat elementów które można lub należy ulepszyć.

Forum: „Normalizacja oparta na naukowo potwierdzonej wiedzy”

Opracowywanie wysokiej jakości norm wymaga naukowo potwierdzonych wyników badań, które mogą służyć za podstawę do dyskusji między zainteresowanymi stronami. Ponadto normalizacja może być szczególnie skutecznym sposobem wykorzystywania wyników badań lub innej działalności naukowej w praktyce. Jest to prawdziwe zwłaszcza w przypadku działalności normalizacyjnej na szczeblu międzynarodowym.

Głównym celem forum jest promowanie wymiany zdań między ekspertami zaangażowanymi w działalność naukową i normalizację, a także zainicjowanie nowych projektów badawczych w tych obszarach, w których na podstawie praktyki stwierdzono braki. Zaproszenie do wyrażania opinii na ten temat lub zgłaszania propozycji poprawy działań na rzecz łączenia badań naukowych z normalizacją skierowane jest to wszystkich zainteresowanych instytucji i ekspertów indywidualnych.

Forum: „Krakowskie Memorandum” EUROSHNET

Europejska działalność normalizacyjna na rzecz dyrektyw wspólnego rynku okazała się skuteczną i znacząco podniosła poziom bezpieczeństwa wyrobów na rynku europejskim. Tym niemniej system wymaga dalszych ulepszeń w niektórych obszarach, aby pożądaný poziom bezpieczeństwa wyrobów oznaczonych znakiem CE był zapewniony długoterminowo, a poziom bezpieczeństwa użytkowników nie obniżał się.

Celem tego forum jest przedyskutowanie zakresu ulepszeń w normalizacji, badaniach i certyfikacji oraz/lub związanych z nimi badań naukowych. Wyniki dyskusji zostaną później włączone do Krakowskiego Memorandum EUROSHNET, które zostanie zaprezentowane podczas III Europejskiej Konferencji na temat normalizacji, badań i certyfikacji.

Konferencja odbędzie się w dniach 11-12 września 2008 r. w Krakowie i będzie poświęcona tematyce „**Bezpieczniejszych wyrobów dla konkurencyjnych miejsc pracy**”. Tematyka konferencji będzie koncentrować się wokół pytania, jak najnowsze działania w obszarze Nowego podejścia, z odniesieniem również do nowej dyrektywy maszynowej, mogą wpłynąć na konkurencyjność miejsc pracy w Unii Europejskiej. Informacje na temat konferencji oraz formularz rejestracyjny znajduje się na stronie: www.euroshnet.org/portals/euroshnet_events

Michael Robert
robert@kan.de

Konsultanci CEN/CENELEC do spraw hałasu: zadania i osiągnięcia

Jednym z celów dyrektywy maszynowej jest ograniczenie emisji hałasu pochodzącego z maszyn. Aby podstawowe wymagania określone w tym celu zostały wdrożone, Komisja Europejska od listopada 1998 roku finansuje pracę niezależnych „konsultantów CEN/CENELEC do spraw hałasu”. Zadaniem konsultantem jest dokonanie przeglądu jakości przepisów regulujących kwestię hałasu w normach europejskich, które zostały opracowane zgodnie z dyrektywą maszynową.

Dr. Jean Jacques
Konsultant CEN/CENELEC
do spraw hałasu w latach
1998-2006

INRS

Dr. Patrick Kurtz
Konsultant CEN/CENELEC
do spraw hałasu w latach
1998-2006

BAuA

Hałas jest znaczącym zagrożeniem pochodzącym od większości z 85 tysięcy rodzajów maszyn, które wchodzi w zakres dyrektywy maszynowej. W związku z tym dyrektywa zawiera dwa zasadnicze wymagania w zakresie zdrowia i bezpieczeństwa dotyczące hałasu, które muszą być przestrzegane przez producentów:

- odnośnie zaprojektowania i wykonania maszyny o niskim poziomie hałasu - ryzyko wynikające z emisji hałasu musi zostać „ograniczone do możliwie najniższego poziomu, z uwzględnieniem postępu technicznego” (Załącznik I, punkt 1.5.8)
- producent musi dostarczyć informacji ilościowej na temat emisji hałasu przez maszynę, zmierzonej w odniesieniu do procedury badania hałasu (Załącznik I, punkt 1.7.4 f).

W celu zapewnienia, aby normy zharmonizowane zgodnie z dyrektywą maszynową były w zgodzie z wymaganiami dotyczącymi hałasu, konsultanci do spraw hałasu oceniają jakość projektów norm podczas ankiety prowadzonej przez CEN/CENELEC (w ISO jest to etap roboczej wersji normy międzynarodowej - DIS) oraz na etapie głosowania formalnego (w ISO - końcowy projekt normy międzynarodowej – FDIS). Projekt może przejść do etapu głosowania formalnego tylko wtedy, gdy pomiędzy grupą roboczą a konsultantami zostanie osiągnięte porozumienie. Aby na późniejszych etapach uniknąć negatywnej oceny oraz opóźnień, grupa robocza może poprosić konsultantów o opinię od momentu opracowania pierwszej wersji projektu. Istnieje określona procedura, która zapewnia, aby konsultanci oceniali wszystkie projekty norm w zgodzie z jednolitymi kryteriami.

Od momentu podjęcia pracy konsultanci ocenili ponad 600 projektów norm z obszaru bezpieczeństwa i higieny pracy oraz liczne projekty metod pomiaru emisji hałasu. Podczas opracowywania projektu procedury badania hałasu czuwali, aby:

- normy typu C zawierały odniesienia do norm typu B w kwestii pomiarów;
- zostały zapewnione warunki działania, w których będzie można uzyskać powtarzalne dane i które odzwierciedlają normalne użytkowanie;
- niepewność pomiarów i deklaracji emisji hałasu zostały odpowiednio ujęte.

Kiedy konsultanci rozpoczęli swoją działalność w 1998 roku, wiele komitetów technicznych i grup roboczych nie było zaznajomionych z zasadniczymi wymaganiami dotyczącymi hałasu i akustyki. Konsultanci do spraw hałasu byli postrzegani jako inspektorzy, którzy nie mają szerokiej wiedzy na temat poszczególnych maszyn i którzy utrudniali opracowywanie norm. Jednak przez te lata udało się wypracować bliską i szczerą współpracę, opartą na wzajemnym zaufaniu, która pozwoliła na konstruktywne prowadzenie działalności normalizacyjnej.

W wyniku współpracy między konsultantami do spraw hałasu i członkami komitetów technicznych do spraw maszyn działających w CEN i CENELEC normy dotyczące bezpieczeństwa dla wielu rodzajów maszyn zawierają teraz działają, które jasno wskazują, że:

- absolutnie zasadnicze jest zapewnienie redukcji hałasu na etapie projektowania,
- efektywność środków ukierunkowanych na redukcję hałasu u źródła musi być sprawdzana przy pomocy odpowiednich pomiarów, prowadzonych zgodnie z jednolitymi metodami pomiarowymi,
- dane dotyczące emisji hałasu są niezbędne i należy je otrzymywać stosując procedury badania hałasu odpowiednie do poszczególnych maszyn (wiele procedur jest już dostępnych).

Ze względu na to, że nowa dyrektywa maszynowa (2006/42/WE) wzmacnia zasadnicze wymagania dotyczące hałasu, a działalność konsultantów CEN i CENELEC ma być kontynuowana, można spodziewać się dalszych postępów we wdrażaniu wymagań dyrektywy do norm. Postęp ten dotyczy więc celów długoterminowych, a mianowicie umożliwienia kupującym maszyny porównania wyrobów różnych producentów w oparciu dane na temat emisji hałasu, które zostały uzyskane zgodnie z normami i wybrania maszyny, która jest najcichsza. Jednocześnie wspierany jest uczciwy dialog między producentami i potencjalnymi kupującymi. Stosunkowo niski poziom emisji hałasu może stać się przekonującym argumentem do zakupu lub sprzedaży, a w efekcie prowadzić do uzyskania cichszego i bezpieczniejszego miejsca pracy.

Dr Jean Jacques
jean.jacques@inrs.fr

Dr Patrick Kurtz
kurtz.patrick@baua.bund.de

Konferencja na temat nowej dyrektywy maszynowej

Komisja Ochrony Pracy i Normalizacji (KAN) oraz Niemiecki Zakład Ubezpieczenia Społecznego i Wypadkowego (DGUV) zapraszają wszystkich zainteresowanych do udziału w Europejskiej Konferencji pn. „**Nowa dyrektywa maszynowa – oczekiwania ekspertów z dziedziny prewencji dotyczącej normalizacji**”. Konferencja skierowana jest do decydentów i ekspertów z dziedziny bezpieczeństwa i higieny pracy, a odbędzie się ona w Monachium w dniach 27-28 maja 2008 r. Konferencja prowadzona będzie w języku angielskim i niemieckim.

Pierwszego dnia konferencji obrady rozpoczną się o godzinie 14.00. Przedstawione zostaną referaty przedstawicieli Komisji Europejskiej, instytucji nadzoru rynku i europejskich organizacji partnerstwa społecznego. Przewidziany jest również udział specjalistów z dziedziny prawa, którzy przedstawią zagadnienia dotyczące odpowiedzialności, które będą pojawiać się podczas opracowywania i stosowania norm. Drugiego dnia konferencji, w godzinach od 9.00 do 15.00 zostaną zorganizowane trzy warsztaty oraz dyskusja na temat oczekiwań ekspertów z dziedziny normalizacji dotyczących najważniejszych zmian w dyrektywie maszynowej. Tematem pierwszego warsztatu będą urządzenia kontrolne i ochronne, drugiego – ergonomia, a trzeciego – emisje.

Więcej szczegółów na temat konferencji można znaleźć na stronie www.kan.de w dziale Nowości.

Nowelizacja norm

W odpowiedzi na inicjatywę Rady Regionalnej Kassel i we wsparciu Federacji Branżowych Stowarzyszeń Zawodowych (BG) działających w obszarze rolnictwa i przemysłu górniczego, Komisja Ochrony Pracy i Normalizacji zwróciła się do Niemieckiego Instytutu Normalizacyjnego (DIN) o nowelizację dwóch norm. W opinii ekspertów z dziedziny bezpieczeństwa i higieny pracy normy te nie zapewniały w odpowiednim stopniu spełnienia wymagań dyrektywy maszynowej.

PN-EN 14861:2006 Maszyny leśne – Maszyny samobieżne

Wniosek o nowelizację normy został złożony ze względu na dwa wypadki śmiertelne z udziałem ciągników zrywkowych (skidderów). Przyczyną wypadków była niewystarczająca widoczność na drodze podczas cofania całkowicie lub częściowo załadowanego pojazdu. Pod koniec 2007 roku, komitet techniczny ISO 23/SC 15 zdecydował o nowelizacji normy ISO 11850, aby w ramach umowy wiedeńskiej połączyć normę EN 14861 i ISO 11850 w jedną, nową normę. Propozycje ze strony przedstawicieli z dziedziny bezpieczeństwa i higieny pracy, taki jak na przykład obowiązkowy system kamer, będą brane pod uwagę w procesie nowelizacji.

PN-EN 1889-1 Pojazdy oponowe

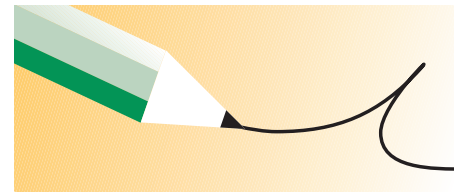
Maszyny dla górnictwa podziemnego - Podziemne maszyny samobieżne - Bezpieczeństwo - Część 1: Pojazdy oponowe.

Z powodu braku wymagań dotyczących systemu wstrzymywania ruchu, oświetlenia, drogi odprowadzenia spalin oraz bezpiecznych punktów dostępu i wyjść ewakuacyjnych w kopalniach podziemnych miały miejsce powtarzające się wypadki z udziałem pojazdów. Rozpoczęto obecnie prace nad normą. Wnioski ekspertów z dziedziny bezpieczeństwa i higieny pracy są brane pod uwagę w szerokim zakresie.

Zintegrowane systemy produkcyjne

Złożone zautomatyzowane systemy maszyn stanowią szczególnie poważne zagrożenie. Producenci zazwyczaj zapobiegają zagrożeniom stosując ochrony. W wyjątkowych przypadkach, na przykład podczas montowania maszyny, operator może również mieć możliwość obserwowania procesu z bliska, na przykład poprzez użycie włącznika dezaktywującego ochronę. Techniczne środki ochrony nie zawsze są praktyczne, a zdarza się, że zostają one pominięte, co zwiększa ryzyko¹.

W normie EN ISO 11161:2007 „Bezpieczeństwo maszyn – Zintegrowane systemy produkcyjne – Wymagania podstawowe” wprowadzono więc tryb obsługi, który pozwala pod pewnymi warunkami na obserwowanie procesów zautomaty-

zowanych z ograniczoną ilością technicznych środków ochrony. Zasadniczym warunkiem tego trybu jest przeprowadzenie przez producenta analizy ryzyka opartej na informacjach od operatora i dostarczenie dodatkowych środków, które zapewnią operatorowi większą całkowitą ochronę, niż w przypadku gdy nie było nowego trybu obsługi. Z powodu niektórych sformułowań zawartych w normie, Francja zgłosiła sprzeciw formalny, który nie został jeszcze przeanalizowany przez komitet do spraw maszyn.

¹ www.dguv.de/bgia/de/pub/rep/rep05/manipulation/index.html (strona w języku niemieckim)

Publikacje

CD-ROM: Chroń swój słuch!

Niemiecka mini płyta CD zatytułowana „Schütze Dein Gehör!” (Chroń swój słuch) zawiera wyczerpujące informacje na temat ekspozycji na hałas i związanych z tym zagrożeniami dla słuchu. Wśród przedstawionych tematów znajdują się między innymi środki ochrony przed hałasem w miejscu pracy i usługi świadczone przez Branżowe Stowarzyszenia Zawodowe (BG). Na płycie znajdują się również wartości działania i poziomy dopuszczalne określone w niemieckim rozporządzeniu dotyczącym hałasu i drgań z dnia 6 marca 2007 roku.

Wszystkie artykuły, listy kontrolne i formularze można wydrukować bezpośrednio z płyty. Na płycie znajduje się również interaktywny quiz na temat hałasu, filmy video i prezentacje, które mogą być wykorzystywane podczas imprez o charakterze informacyjnym i szkoleń.

Płytę można zamówić bezpłatnie. W tym celu należy skontaktować się z dr Neugebauerem, BG Budowa Maszyn i Przemysł Metalurgiczny, laerm@mmbg.de.

Internet

<http://ec.europa.eu/enterprise/newapproach/nando>

Pod tym adresem jest zamieszczony spis wszystkich jednostek notyfikowanych w obszarze różnych dyrektyw europejskich, opublikowany przez Komisję Europejską. Wyszukiwanie może odbywać się przez kraj, jednostkę notyfikowaną, dyrektywę lub za pomocą słów kluczowych (np. wyrobów).

IMPREZY

Informacja	Temat	Kontakt
07.04. – 08.04.08 Berlin	Mittelstandskonferenz Erfolgsfaktor Normung	DIN Deutsches Institut für Normung e.V. Tel.: +49 30 2601 2368 www.bmwi.de/BMWi/Navigation/Service/Veranstaltungen/mittelstandskonferenz.html
09.04. – 11.04.08 München	Frühjahrskongress 2008 Produkt- und Produktions-Ergonomie – Aufgabe für Entwickler und Planer	Gesellschaft für Arbeitswissenschaft e.V. Tel.: +49 89 289 15400 www.lfe.mw.tum.de/gfa/index.htm
14.04. – 16.04.08 Dresden	Seminar Souverän auf Englisch präsentieren	BGAG – Institut Arbeit und Gesundheit Tel.: +49 351 457 1918 www.bgag-seminare.de
21.04. – 25.04.08 Dresden	Seminar Mensch und Arbeit: Grundlagen der Ergonomie	BGAG – Institut Arbeit und Gesundheit Tel.: +49 351 457 1918 www.bgag-seminare.de
05.05. – 07.05.08 München	Seminar Die neue EU-Richtlinie „Lärm“ – mehr Lärmschutz am Arbeitsplatz?!	AiB Wissen ilona.hofmann@aib-wissen.de http://www.aib-verlag.de/de/aib-wissen/index.php > Schnellsuche „Lärm“
27.05. – 28.05.08 München	Europäische Konferenz / European Conference Neue Maschinenrichtlinie Erwartungen der Prävention and die Normung The new Machinery Directive The expectations of prevention experts regarding standardization	Kommission Arbeitsschutz und Normung Tel.: +49 2241 231 3466 www.kan.de > Aktuelles > Veranstaltungen www.kan.de > News > Events
11.06. – 13.06.08 Dresden	Seminar Gewerbliche Arbeitsplätze ergonomisch gestalten Grundkurs	BGAG – Institut Arbeit und Gesundheit Tel.: +49 351 457 1918 www.bgag-seminare.de
11.09. – 12.09.08 Kraków	Conference / Konferencja / Konferenz Safer products for competitive workplaces 3rd European Conference on standardization, testing and certification (English, Polski, Français, Deutsch)	CIOP Tel.: +48 22 623 36 78 http://www.ciop.pl/16650.html
30.09. – 01.10.08 Köln	Konferenz - Workshops Maschinenbautage 2008	MBT Mechtersheimer GbR Tel.: +49 228 9456522 www.maschinenbautage.de/index.php

Zdrój: KANBrief 1/08

IMPRESSUM

Verein zur
Förderung der
Arbeitssicherheit in
Europa

Edytor: Verein zur Förderung der Arbeitssicherheit in Europa e.V. (VFA) za pomocą funduszy Federalnego Ministerstwa Pracy i Spraw Socjalnych; **Redakcja:** Kommission Arbeitsschutz und Normung (KAN), Biuro KAN – Sonja Miesner, Michael Robert; **Dyrekcja:** Dr.-Ing. Joachim Lambert, Alte Heerstr. 111, D - 53757 Sankt Augustin; **Tłumaczenie:** Katarzyna Buszkiewicz-Seferyńska, Krzysztof Makowski; **Wydanie kwartalnie, bezpłatnie** Tel.: +49 (0) 2241 - 231 3463 Fax: +49 (0) 2241 - 231 3464 Internet: www.kan.de E-Mail: info@kan.de